

noget nyt, thi her i Tinget stod jo i Fjor Højre enigt med Venstre om Sagen, og det var Landstinget, der over for — lad os sige — det enige Folketing slog Loven ihjel; men Landstinget er jo nu kommet overens om Kaldelsesmaaden, den Strid ere vi tilsyneladende ude over, idet Ministeren og Landstinget ere gaaede ind paa Folketingets Affattelse. Jeg vil nu ikke berømme den højtærede Minister og Landstinget saa overordentlig derfor, thi det vilde være ganske mærkeligt, om de ikke vare gaaede ind paa den. Det, der fra Højres Side tidligere indvendtes mod den nuværende Kaldelsesmaade, er jo faktisk faldet bort. Den formelle Indvending var jo den, at Lærerne sade og bleve gamle i smaa Embeder uden nogen Sinde at kunne avancere, fordi disse umedgørlige Kommunalbestyrelser ikke indstillede de Mænd, som burde avancere efter deres Alder og Dygtighed, men indstillede yngre Lærere selv til de bedste Embeder. Og fra Befolkningens, fra Kommunalbestyrelsernes Side sagde man naturligtvis, hvad der er rigtigt: fordi vi lønne vore Lærere højere, kunne vi dog ikke være forpligtede til bestandig at kalde de ældre og lade de andre Kommuner faa de yngre Lærere. Derved stod den formelle Strid. Den er bleven afværget nu ved en anden Lønningsmaade med stigende Lønninger for Lærere og Lærerinder, og dermed bortfalder fuldstændig Regeringens og Højres Argument for Ønskeligheden af en anden Kaldelsesmaade. Men den virkelige, den *reelle* Aarsag er nu ogsaa bortfalden, thi den nuværende Kaldelsesmaade har jo virket ganske fortrinlig i omtrent en Menneskealder, og den blev først ubrugelig, den Gang man paa dette som paa alle andre Omraader indførte den provisoristiske Magtfuldkommenhed. Det var den, der satte Splid mellem Kaldelsesautoriteterne og Kommunerne; havde vi levet et konstitutionelt Liv her i Landet uden Brud paa Loven, var denne Strid aldrig kommen op, og man havde aldrig ønsket nogen Forandring i Kaldelsesmaaden. Men da der nu er et fuldstændig nyt System, der lufter ind over Landet og ogsaa vifter herved fra Landstinget, vil ogsaa den reelle Anledning til, at man ikke kan enes om Kaldelsesmaaden, falde bort; saa snart vi komme ind i almindelige, konstitutionelle Former i vort Land, vil der aldrig være Strid om den Ting. Jeg haaber saaledes, at Lovforslaget nu er paa Vej til en lykkelig Udgang af den Skærsild, der har været beredt det her paa Rigsdagen, og

der er da kun et Par Momenter, jeg gerne vil henlede Opmærksomheden paa.

Naar alle 3 Faktorer synes at kunne blive enige om Loven, hvorfor kunne de saa ikke ogsaa blive enige om at forandre den mærkelige Slutning i § 26, hvor der staar: „Paa samme Maade“ — det er Afløsning af Offer og Accidenser, at dette Udtryk angaar, idet der forud tales om, at naar Jordlod og Fourage ikke afløses, afkortes et tilsvarende Beløb i Lønningerne, indtil Afløsning har fundet Sted — „afkortes de et Lærerembede paa Landet til lagte Indtægter af Højtidsoffer, for saa vidt dette ikke er afløst for bestandig, og af Accidenser, indtil en Afløsning af disse Lønningsdele maatte finde Sted, fra hvilket Tidspunkt den fulde for Embedet bestemte Pengeløn vil være at tillægge det.“ De skulle altsaa vedblive at have Offer og Accidenser, og saa skal det trækkes af i deres Løn, men Offeret er jo en frivillig Gave. Hvem skal ansætte det Offer? Det har været en stor Ubehagelighed hidtil for Lærerne at skulle indkræve det, og de have tit maattet henvende sig til Amtsrådet om at tillægge dem Offer, fordi de ikke fik noget. Nu skulle de altsaa blive ved hermed, men de have ikke Spør af Interesse af at faa Offer, thi de skulle have Pengeløn med Fradrag af Offer. Kunne de ikke faa Ofret, skulle de have Pengeløn, og saa bliver det i Virkeligheden Kommunen, der kommer til at ligge i Strid med de offerpligtige om Betalingen, og kunne de ikke blive enige om Ofrets Størrelse, skulle Amtsrådene vedblivende have alle de Klager over, at Folk ansættes for højt eller for lavt. Jeg synes, at det kan være Lærerne fuldstændig ligegyldigt, om de faa Offer, thi faa de noget, skal det fradrages, og hvis de ikke faa det, faa de Pengeløn i Stedet. Det forekommer mig derfor urigtigt at opretholde denne Bestemmelse i Stedet for fuldstændig at stryge den, og jeg kan ikke indse, at den højtærede Minister paa Statens Vegne kan have Interesse i denne Sag. Disse Ofre ere vist i det væsentligste Højtidsoffre ganske vist men ydes dog ogsaa Læreren i hans Egenskab af Lærer, i alt Fald er det vist fra Befolkningens Side delvis ment saaledes. Derfor forekommer det mig heldigt for alle Parter, for at undgaa Ubehageligheder og Vrøvl, at denne Ordning falder bort, naar det kan ske uden Ulemper for nogen.

Dernæst er der et Spørgsmaal, som jeg ønsker at tale om, og det er § 11, der er mig noget uforstaaelig. Der staar i § 11, at der i de offentlige Skoler i Købstæ-